

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
XLIII НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН
за изменение и допълнение на Изборния кодекс

Обн. - ДВ, бр. 19 от 05.03.2014 г., в сила от 05.03.2014 г.; изм., бр. 35 от 22.04.2014 г., в сила от 22.04.2014 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.11.2015 г.

§1:

В чл. 6, ал. 3 в изречение първо и второ след думите „машинното“ се добавя текстът „и дистанционното електронно“

§2:

В чл. 7, ал. 1 след думите „територията на страната“ се добавят думите „и чужбина“, а думите „се разделя“ се заменят със „се разделят“.

§3:

В чл. 14 т.1 се изменя така: след думите „...или консулско представителство“, се поставя точка и думите „- при наличие на не по-малко от 20 избиратели, подали заявление по чл. 16, ал. 1“ се заличават;

§4:

В чл. 18, ал. 1 и ал. 2 след думите „машинното“ се добавя текста „и дистанционното електронно“.

§ 5:

В чл. 46 се добавят нови ал. 10, 11, 12, 13 със следния текст:

Ал. 10: „Всички предложения за нови членове на ЦИК се правят в срок не по-късно от 2 месеца преди изтичане на текущия мандат. Предложенията са придружени от мотивирано предложение от вносителя, автобиографична справка, декларация за имуществено състояние на кандидатите, по образец утвърден от ЦИК, които се обявяват на страницата на Народното събрание в интернет.“

Ал. 11: „В десетдневен срок от изтичане на срока по горната алинея, народните представители и неправителствените организации могат да задават писмени въпроси към кандидатите, които се публикуват на страницата на Народното събрание в интернет и се предоставят на кандидатите.“

Ал. 12: „В четиринадесетдневен срок от изтичане на срока по ал. 10 се насрочва изслушване на кандидатите, което е публично и по време на което даден кандидат отговаря на всички зададени към него въпроси с изключение на тези, засягащи недопустимо интимната сфера на кандидата. В случай, че някой от отговорите налага това, кандидатът може допълнително да предостави и писмен отговор, който се публикува на страницата на Народното събрание в интернет.“

Ал. 13: „При осъществяване на правомощията си по ал. 4, Президентът може еднократно да откаже да назначи лице, предложено за член на ЦИК по реда на чл. 47, ал.2, т.2, когато

представянето му при публичното изслушване поставя под съмнение квалификацията, нравствените или морални качества на кандидата.”

§ 6:

В чл. 54, ал. 1 думите „гласуването с машини” се заменят с „машинното и дистанционното електронно гласуване”

В чл. 57, ал. 1, т. 29, 32, 34, 41, 42 след думите „машинното“ се добавя текстът „и дистанционното електронно“.

§ 7:

В чл. 61:

В ал. 4, т.1 числото „13“ се заменя с „12, а в т. 2 числото „17“ се заменя със „16.

В ал. 5 се добавя ново изречение със следния текст: „Във всяка районна избирателна комисия, извън броя на членовете по ал. 4, Централната избирателна комисия назначава и по един член, който не членува в политическа партия и е участвал вече в провеждането на избори за народни представители, за членове на Европейския парламент или за президент и вицепрезидент на републиката.“

В чл. 65 се създава нова ал. 3 със следния текст: „Не може да бъде член на районна избирателна комисия лице, което е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, независимо от реабилитацията, както и освобождавано от наказателна отговорност за умишлено престъпление.“

§ 8:

В чл. 71, ал.2 след думите „машинното“ се добавя текстът „и дистанционното електронно“.

§ 9:

В чл. 72, ал. 1, т. 26 след думите „машинното“ се добавя текстът „и дистанционното електронно“.

§ 10:

В чл. 76, ал. 4:

В т.1. числото „11“ се заменя с „10“;

В т. 2 числото „13 се заменя с „12“;

В т. 3 думите „17 членове“ се заменят с „по 13 членове за всеки район“;

В т. 4 числото „19“ се заменя с „50“

В ал. 5 се добавя ново изречение със следния текст: „Във всяка общинска избирателна комисия, извън броя на членовете по ал. 4, Централната избирателна комисия по свое предложение назначава и по един член, който не членува в политическа партия и е участвал вече в провеждането на избори за общински съветници и кметове.“

§ 11:

В чл. 80 се създава нова ал. 3 със следния текст: „Не може да бъде член на общинска избирателна комисия лице, което е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, независимо от реабилитацията, както и освобождавано от наказателна отговорност за умишлено престъпление.“

§ 12:

В чл. 86 след думите „машинното“ се добавя текста „ и дистанционното електронно“.

§ 13:

В чл. 87, ал. 1, т. 32 след думите „машинното“ се добавя текста „и дистанционното електронно“

§ 14:

В чл. 91, ал. 5 се добавя ново изречение със следния текст: „Във всяка секционна изборителна комисия, извън броя на членовете по ал. 4, районната или общинската изборителна комисия назначава и по един член, който не членува в политическа партия и е участвал вече в провеждането на съответния вид избор.“

§ 15:

В чл. 95 думите съюзът „и“ се заменя със запетая, а след думите „български език“ точката се заменя със запетая и се добавя текстът: „имат завършено средно или еквивалентно образование и не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер, независимо от реабилитацията, както и освобождавани от наказателна отговорност за умишлено престъпление.“

§ 16:

В чл. 111 се създава нова ал. 5 със следния текст: „Не може да бъде регистрирано за наблюдател лице, осъждано за умишлено престъпление от общ характер“.

В чл. 112, ал. 4 се създава нова т. 5 със следния текст: „Свидетелство за съдимост за лицата, за които се иска регистрирането им като наблюдатели.“

§ 17

В чл. 114, ал. 1, т. 11 след думите «машинно» се добавя текста «и дистанционно електронно».

§ 18:

В чл. 117, ал. 3 съюзът „и“ се заменя със запетая и след думите „лишаване от свобода“ точката се заменя със запетая и се добавя текста: „и не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер“.

§ 19:

В чл. 206, ал. 1 съюзът „или“ се заменя със запетая, след думите „машинно“ се добавя текста „или за дистанционно електронно“ и се добавя ново изречение със следния текст: „Изборителят може да гласува и дистанционно по електронен път, когато е заявил предварително това по реда на този кодекс и е получил съответните пароли за достъп“.

В ал. 2 след думите „машинно“ се добавя текста „или дистанционно електронно“.

В ал. 3 след думите „машинно“ се добавя текста „или дистанционно електронно“.

В ал. 4 след думите „машинно“ се добавя текста „или дистанционно електронно“.

§ 20:

Създава се нов раздел III а „Дистанционно електронно гласуване“ в глава четиринадесета:

Начин на гласуване

Чл. 214а. (1) Изборител може да гласува дистанционно по електронен път с помощта на електронни средства за комуникация и обработка на информация, включени в специална техническа система.

(2) За съответния вид избор се създава обща бюлетина, която се визуализира върху екрана на компютър, таблет, смартфон или друго средство за обмен на данни чрез интернет, чрез което гласоподавателят маркира по еднозначен начин своя вот.

(3) Бюлетината е проектирана по същия начин както хартиената бюлетина, като предоставя възможност избирателят да не гласува за нито една партия, коалиция или инициативен комитет. Централната избирателна комисия утвърждава образаца на бюлетината.

(4) Дистанционното електронно гласуване включва следните етапи:

1. избирателят влиза в електронния адрес на страницата в интернет на изборната администрация;
2. избирателят въвежда единния си граждански номер като потребителско име и използва паролите по чл. 214г, ал. 3;
3. след успешно въвеждане на паролите, избирателят получава чрез СМС на мобилния номер, който е посочил в заявлението си по чл.214в, ал. 3, генериран на случаен принцип код за достъп, който също въвежда в системата и който е валиден за срок от 10 минути. При неуспешно въвеждане на кода в системата, избирателят може да получи нов код след изтичане на един час, при повторно влизане в системата с паролите по чл. 214г., ал. 3
4. в случай на три неуспешни опита за идентификация достъпът до системата за този потребител се прекратява за един час, като прекратяването не се отнася за съответния МАК адрес;
5. след успешна идентификация по т. 2 избирателят получава електронна бюлетина, която съдържа същите варианти за гласуване и е проектирана по същия начин, както хартиената бюлетина, като е предвидена възможност да не се гласува за нито един от участващите в изборите политически субекти;
6. след като избирателят направи своя избор, системата изисква потвърждаване на избора;
7. избирателят може еднократно да промени избора си, като след промяната се изисква потвърждаване на новия избор;
8. след потвърждаване на избора по т. 4 или т. 5 системата прави проверка, дали така попълнената електронна бюлетина е действителна, след което гласът на избирателя се записва и съхранява в електронна избирателна кутия. При недействителна бюлетина системата уведомява избирателя за нередовността, като не допуска подаването на недействителен глас;
9. след записване на гласа в кутията по т. 7, избирателят получава съобщение за приключване на процедурата по гласуването;
10. след приключване на гласуването информацията за направения избор изчезва от терминала и става недостъпна за следващи потребители на този терминал; заличава се и информацията за самоличността на избирателя и за използваните от него потребителско име и пароли;
11. до приключване на изборния ден избирателят може да променя своя вот, като валиден е последният редовно подаден вот по реда на т.1-10. В рамките на един час избирателят може да променя вота си не повече от два пъти.

(5) След извършване на дейностите по ал. 4, електронният глас се съхранява в електронната избирателна кутия. Съхраняваните в електронната избирателна кутия гласове не съдържат информация, която да позволява разкриване на самоличността на избирателя.

Система. Изисквания

Чл. 214б. Техническата система се проектира, осъществява и поддържа по начин, който:

- осигурява лесен и разбираем достъп до механизмите и начините за електронно гласуване, включително улеснен достъп за избирателите със специфични физически потребности;
- предлага на избирателите "он-лайн" инструкции за необходимите действия при осъществяване на електронното гласуване;
- осигурява непрекъсната служебна връзка с регистъра за електронно гласуване;

- гарантира, че само притежаващите активно изборително право и надлежно регистрирани изборители могат да гласуват и не допуска гласуване на повече от трима изборители от един и същ «МАК» /МАС/ адрес;
- гарантира, че гласуващите дистанционно изборители няма да имат допълнителни разходи извън обичайните разходи за комуникация по интернет;
- осигурява надеждна и бърза идентификация на самоличността на изборителите;
- осигурява еднаква по обем и качество информация за всеки от участващите в изборите политически субекти, съответно за поставените на референдум решения;
- гарантира тайната на гласуването и съответно на свободното волеизявление на изборителите;
- предотвратява купуването и манипулирането на гласове, както и всяко друго нерегламентирано влияние върху изборния процес;
- предлага в ясна и различима форма възможностите за гласуване за различните политически субекти при политически избори, или за различните решения при референдуми;
- осигурява възможност за лесна навигация на потребителския софтуер и на електронните бюлетини в частност;
- не изисква от изборителя специални умения извън онези, необходими за използване на интернет чрез компютър, таблет, смартфон или друго специализирано средство;
- позволява използване на стандартни браузери при гласуване чрез интернет терминали;
- осигурява възможност за електронно подаване на гласа за не повече от три минути;
- гарантира, че всеки изборител подава само един глас за всеки вид избор, и че всеки глас се съхранява и преброява точно един път;
- съответства на най-висок клас стандарти за качество и устойчивост на използваните апаратни и програмни средства;
- осигурява максимална надеждност срещу външни смущения и неразрешен достъп, включително срещу хакерски атаки;
- в случай на прекъсване на изборния процес поради възникване на непреодолими външни пречки съхранява данните от гласуването и позволява продължаването му след отстраняване на пречките;
- позволява обобщаване на резултатите и изпращането им в електронен вид на районните, общинските изборителни комисии и на Централната изборителна комисия веднага след приключване на гласуването;
- осигурява цялост и секретност на прехвърляната информация чрез криптиране на данните и защита на комуникационните връзки;
- поддържа електронен дневник на изборния процес с отбелязване на всички възникнали особености и отклонения от предвидения режим;
- гарантира лесна поддръжка на апаратните средства и бързо отстраняване на възникнали технически неизправности;
- позволява наблюдение на изборния процес от независими упълномощени органи;
- позволява одит и проверка от страна на упълномощени органи;
- позволява повторното ѝ използване в срок от една седмица след изборния ден.

(2) Централната изборителна комисия определя техническите изисквания към апаратната и програмната част на електронната система и дава задължителни указания на изпълнителите на техническото и програмното осигуряване.

Информация. Организация. Резултати

Чл. 214в. (1) Не по-късно от седем дни след насрочване на датата на изборите, изборната администрация открива електронен интерактивен интернет страница за:

- регистрация на изборителите, желаещи да гласуват дистанционно по електронен път;
- предоставяне на информация във връзка с изборите.

(2) Интернет страницата по ал. 1 се поддържа не по-малко от един месец след официалното обявяване на изборните резултати.

(3) Избирателите, желаещи да гласуват дистанционно, заявяват това в интернет страницата по ал. 1 не по-късно от 30 дни преди датата на изборите, като посочват пълно име, единен граждански номер, пощенски адрес за кореспонденция, електронен адрес и телефонен номер за връзка, както и други адреси за комуникация.

(4) Избирателите по ал. 3 декларират, че ще гласуват само дистанционно и са известени, че няма да могат да гласуват в избирателни секции.

(5) Информацията по ал. 3 се обработва и съхранява съобразно със Закона за защита на личните данни.

(6) Лицата, заявили че ще гласуват дистанционно, се зачертават от избирателните списъци за гласуване с хартиени бюлетини или машинно гласуване и в графата «забележки» се посочва «гласува чрез ДЕГ». Тези избиратели не могат да гласуват в избирателни секции.

Чл. 214г. (1) След получаване на заявка по чл. 214в, ал. 3 изборната администрация проверява дали заявителят притежава активно избирателно право съгласно информацията в масивите на базата данни на Главна дирекция ГРАО към Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

(2) Изборната администрация може да поиска от заявителя допълнителна информация чрез посочените от него средства за връзка.

(3) Когато се установи, че заявителят притежава активно избирателно право и отговаря на изискванията за упражняване право на глас за съответния вид избор, изборната администрация му издава пароли за дистанционно гласуване. Паролите се изпращат с препоръчано писмо до най-близката до адреса на заявителя пощенска станция или куриерска служба на регистриран оператор на пощенски услуги, не по-късно от 20 дни преди изборния ден, където заявителят ги получава лично срещу подпис и представяне на документ за самоличност.

(4) Незабавно след изпращане на паролите по ал. 3 изборната администрация уведомява за това заявителя чрез електронния му адрес, по телефон, чрез СМС, по факс или по друг посочен от него начин, както и в коя пощенска станция или куриерска служба може да ги получи.

Чл. 214д. (1) Избирателите по чл. 214в, ал. 3 имат право да се откажат от електронно гласуване.

(2) Избирателите заявяват отказ от електронно гласуване чрез интернет страницата по чл. 214в, ал. 1 като удостоверят самоличността си с единния си граждански номер и с получените по чл. 214г, ал. 3 пароли не по-късно от 12 дни преди изборния ден. Районната или общинската изборна администрация издава удостоверение на лицето за включване в избирателния списък по постоянен или настоящ адрес.

(3) Избирателите по ал. 1 възстановяват правото си да гласуват в избирателната секция по постоянния си или настоящ адрес, като се дописват в избирателния списък от секционната комисия след представяне на издадено удостоверение по ал. 2. Удостоверението се прилага към избирателния списък.

Чл. 214е. (1) Изборната администрация създава и поддържа регистър на заявителите желание за електронно гласуване избиратели.

(2) В регистъра по ал. 1 се отбелязват гласувалите избиратели.

Чл. 214ж. (1) Изборната администрация открива и поддържа в интернет специална електронна страница за гласуване чрез интернет чрез компютър, таблет, смартфон или друго средство за обмен на данни чрез интернет.

- (2) Електронната страница в интернет по ал. 1 предлага информация за необходимите действия при този вид гласуване.
- (3) Електронната страница в интернет по ал. 1 предлага еднаква по форма балансирана информация за участващите в изборите политически субекти или за възможните решения при референдуми.
- (4) Електронната страница в интернет по ал. 1 се поддържа в период с продължителност от 72 часа, който изтича в 20:00 часа в изборния ден на територията на страната.
- (5) Резултатите от дистанционното електронно гласуване по партии, коалиции и кандидати не се обявяват до края на изборния ден.

Обработка на данните в избирателните комисии

- Чл. 214з. (1) Данните от електронното гласуване се отразяват в протокол на районната или общинската избирателна комисия по партии, коалиции и кандидати, съответно по решения на референдум, като се посочва и броят на избирателите, които не са направили избор.
- (2) Резултатите от гласуването по избирателни райони и общо за страната се получават като се обединят данните от гласуването с хартиени бюлетини и данните от машинното и дистанционното електронно гласуване.
- (3) Незабавно след подписване на протокола по ал. 1 районната или общинската избирателна комисия го изпраща в Централната избирателна комисия в електронен вид, подписан с електронен подпис.
- (4) Районните или общинските избирателни комисии изпращат в Централната избирателна комисия всички изборни книжа, включително протокола по ал. 3, подписан на хартиен носител, не по-късно от 12 часа след подписването му.

- Чл. 214и. (1) Текущи данни и предварителни резултати от електронното гласуване и от гласуването с хартиени бюлетини се публикуват в интернет страницата на Централната избирателна комисия веднага след обобщаването им по райони и общини.
- (2) Централната избирателна комисия може да съобщава данни за броя на избирателите, гласуващи дистанционно по електронен път, и преди срока по чл. 214ж, ал. 5.

Чл. 214й. Окончателните резултати от гласуването се публикуват:

- незабавно след обявяването им - в интернет страницата по чл. 214в, ал. 1, в интернет страницата на Централната избирателна комисия, както и в други интернет страници на електронното правителство;
- не по-късно от 30 дни след обявяването им – в Бюлетин на Централната избирателна комисия и на технически носител.

§ 21:

В чл. 261, ал. 1, т. 3 след думите «..отразяващ волята на избирателя» се поставя точка и думите «в което е изписан поредният номер на партията, коалицията или инициативния комитет» се заличават;

В чл. 262, ал. 3 думите «не се изписва номерът и» се заличават;

В чл. 325, ал. 1, т. 3 след думите «волята на избирателя» се поставя точка и думите «в което е изписан поредният номер на партията, коалицията или инициативния комитет» се заличават;

В чл. 371, ал.1, т.3 след думите «волята на избирателя» се поставя точка и думите «в което е изписан поредният номер на партията, коалицията или инициативния комитет» се заличават.

В чл. 421, ал. 1, т.3 след думите «волята на избирателя» се поставя точка и думите «в което е изписан поредният номер на партията, коалицията или инициативния комитет» се заличават.;

В чл. 422, ал. 1, т.4 след думите «волята на избирателя» се поставя точка и думите «в което е изписан поредният номер на партията, коалицията или независимия кандидат» се заличават.;

§22:

Чл. 278, ал. 5 и чл. 437, ал. 5 се заличават.

§23:

В чл. 298, ал. 2 цифрата „7“ се заменя с „5“.

В чл. 454, ал. 2 цифрата „7“ се заменя с „5“.

§24:

В чл. 247, ал. 1, т.1 в края на изречението се поставя запетая и се добавя следният текст: „както и определя мандатите в многомандатните избирателни райони в чужбина, на база данни от Държавната агенцията за българите в чужбина.

§25:

В Приложение № 1 в чл. 248, т.5.2., цифрата „7“ се заменя с „5“

В Приложение № 1 в чл. 248, т.5.3., цифрата „7“ се заменя с „5“

§26:

В чл. 249 се създава нова ал. 3 със следния текст: „За произвеждане на изборите извън територията на страната /в чужбина/, се образуват 3 многомандатни изборни района, както следва:

т.1 МИР „Европейски съюз, ЕИЗ и Балкански полуостров“, обхващащ страните от ЕС, Европейската икономическа зона, Сърбия, Черна гора, Босна и Херцеговина, Македония;

т.2 МИР „Северна, Южна Америка, Австралия и Япония“, обхващащ страните от „Северна, Южна Америка, Австралия, Нова Зеландия, Океания, Малайзия и Япония“ и

т.3 МИР „Останалата част от Европа, Азия и Африка“, обхващащ всички останали държави, невключени в предходните МИР-ове по т.1 и т.2.

§27:

В чл. 261, ал. 6 се заличава.

§28:

Създава се чл. 268а „Дистанционно електронно гласуване“ със следния текст: „Дистанционното електронно гласуване се провежда по реда на чл. 214а, 214г, 214д и 214е.“

Създава се чл. 269а със следния текст: „В случаите, когато поради възникнали непреодолими външни обстоятелства дистанционното електронно гласуване се окаже невъзможно, централната избирателна комисия със свое решение указва на районните изборни администрации издаването на удостоверение по чл. 214д, ал. 2. срещу предаване на паролите по чл. 214г, ал. 3 и неуспелите да гласуват по дистанционен електронен път лица могат да гласуват с хартиени бюлетини по реда на чл. 214д, ал. 3.“

§29:

В чл. 289, ал. 1 след думите „избирателни комисии“ се добавя текста „и протокола по чл. 214з, ал. 1 за резултатите от дистанционното електронно гласуване“.

§30:

В чл. 301, ал. 1, след думите „машинното гласуване“ се поставя запетая и се добавя текста „и протоколите по чл. 214з, ал.1“.

§31:

Създава се нов чл. 329а „Дистанционно електронно гласуване“ със следния текст:

Ал. 1: „Дистанционното електронно гласуване се провежда по реда на чл. 214а, 214г, 214д и 214е.“

Ал. 2: В случаите, когато поради възникнали непреодолими външни обстоятелства дистанционното електронно гласуване се окаже невъзможно, централната избирателна комисия със свое решение указва на районните изборни администрации издаването на удостоверение по чл. 214д, ал. 2 срещу предаване на паролите по чл. 214г, ал. 3 и неуспелите да гласуват по дистанционен електронен път лица могат да гласуват с хартиени бюлетини по реда на чл. 214д, ал. 3.“

§32:

В чл. 346, ал. 1, след думите „машинното гласуване“ се поставя запетая и се добавя текста „дистанционното електронно гласуване“.

§33:

В чл. 371, ал. 6, преди цифрата „2“ се добавя „1“.

§34:

В чл. 390, ал. 1, след думите „машинното гласуване“ се поставя запетая и се добавя текста „дистанционното електронно гласуване“.

§35:

Създава се нов чл. 428а „Дистанционно електронно гласуване“ със следния текст:

Ал. 1: „Дистанционното електронно гласуване се провежда по реда на чл. 214а, 214г, 214д и 214е. и при спазване принципа на уседналост по чл. 396 “

Ал. 2: В случаите, когато поради възникнали непреодолими външни обстоятелства дистанционното електронно гласуване се окаже невъзможно, централната избирателна комисия със свое решение указва на общинските изборни администрации издаването на удостоверение по чл. 214д, ал. 2 срещу предаване на паролите по чл. 214г, ал. 3 и неуспелите да гласуват по дистанционен електронен път лица могат да гласуват с хартиени бюлетини по реда на чл. 214д, ал. 3.“

§36:

В чл. 447, ал. 1, след думите „комисии“ се поставя запетая и се добавя текста „и протокола по чл. 214з, ал. 1“.

§37:

В Допълнителни разпоредби се създават:

1. Нова точка 20 със следния текст:

“Електронна избирателна кутия” е електронно средство за съхраняване на електронните гласове.“

2. Нова точка 21 със следния текст:

“Парола” е индивидуален код за достъп и за идентификация при дистанционно електронно гласуване, който се състои от уникална комбинация от цифри, малки и главни букви и знаци;

3. Нова точка 22 със следния текст:

„«МАК» /MAC/ адрес е уникален идентификатор, вграден от производителя в хардуера на мрежови интерфейси, позволяващ тяхното индивидуализиране и разграничаване“

Преходни и заключителни разпоредби

§38: Дистанционно електронно гласуване за избиране на общински съветници и кметове до провеждане на първите редовни избори за общински съветници и кметове след влизане в сила на закона, се провежда експериментално.

§39: В Закона за административно-териториалното устройство на Република България (обн., ДВ, бр. 63 от 1995 г.; Решение № 8 на Конституционния съд от 1996 г. - бр. 51 от 1996 г.; изм., бр. 27, 33 и 154 от 1998 г., бр. 10 и 69 от 1999 г., бр. 57 от 2000 г., бр. 67 и 80 от 2003 г., бр. 46 от 2005 г., бр. 63 от 2007 г., бр. 36 от 2008 г., бр. 9 и 95 от 2011 г. и бр. 66 от 2013 г.; изм., бр. 19 от 05.03.2014 г., в сила от 05.03.2014 г.; изм., бр. 98 от 28.11.2014 г., в сила от 28.11.2014 г.; изм., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 16, т. 1 думите „население“ се заличават, „100 души“ се заменят с „300 души“ и се добавя текста „с постоянен и настоящ адрес“ преди думите „в населените места“, като алинеята добива следният вид:
„наличие на над 300 души с постоянен и настоящ адрес в населените места, образуващи кметство“

София, 10.11. 2015г.

МОТИВИ

към Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс

Последните избори за народни представители и местни избори разкриха **редица пороци на действащия изборен кодекс, чието отстраняване се цели с настоящия ЗИД на ИК-недостатъчен капацитет на общинските комисии, неподготвени членове на СИК и ОИК, регистриране на застъпници и наблюдатели с криминално минало, неотчитане на гласове и преференции на избиратели, подправяне на изборни протоколи и др.** Настоящият законопроект цели разрешаването на тези пороци на изборния процес, поставящи под съмнение честността на вота и демотивиращи българските граждани да гласуват.

На следващо място, законопроектът **въвежда електронното гласуване**, в полза на което се произнесоха близо 2 млн. български граждани на проведения Референдум заедно с местните избори 2015г.

По-нататък, предвидено е създаването на **избирателни райони за чужбина**, за да могат съгражданите ни, живеещи в чужбина, да гласуват с предпочитание (преференция) за кандидати, издигнати в съответния избирателен район. Допълнително, липсата на избирателни райони в чужбина и «наливането» на резултатите от чужбина към изборните резултати на територията на страната доведоха до тежки изкривявания на изборния процес, включително избиране за народни представители на кандидати, които реално в съответния МИР са получили крайно недостатъчен резултат. Вследствие на това се достигна до казусът «Бат'Сали» на парламентарните избори 2014г. и подобни изкривявания на изборния процес, съпроводени с протести на населението от засегнатите райони.

На следващо място, пословични станаха вече случаите на погрешно повторно поставяне на знак “X” или “V” в полето за преференция, съответстващо на номера на политическата партия. Затова предлагаме, на бюлетините да не се изписва номерацията в подредбата на партиите, с оглед избягване подвеждането на избирателя и **елиминиране на ефекта 15/15.**

На пето място, настоящият ЗИД отменя откровено противоконституционните разпоредби на чл. 278, ал. 5 и 437, ал. 5, с които и по **недопустим начин, празните бюлетини се броят като преференциален вот за водача на листата.** Освен, че по този начин кандидатите от дадена листа се поставят в неравнопоставено (дискриминационно) положение в нарушение на Конституцията по отношение на пасивното им избирателно право, същата разпоредба е приета и в нарушение на чл. 88, ал. 1 от Конституцията, без да е била гласувана на две четения в две отделни заседания (предложена е между първо и второ четене, без да присъства в доклада на ресорната комисия и без да е направено надлежно предложение по реда на ПОДНС.

На следващо място, с настоящия ЗИД е изравнен реда за упражняване на преференциалното гласуване между изборите за членове на Европейския парламент и изборите за народни представители и местни органи на самоуправление. **Прагът за задействане на преференцията е предвиден да е общ в размер на 5 на сто от подадените за листата валидни бюлетини.**

Не на последно място, настоящия ЗИД предвижда и **процедура по публичност и прозрачност** и изслушване на кандидатите за членове на ЦИК, като се дава възможност към тях да се поставят и въпроси от гражданите и народните представители. Направена е и първата стъпка към **професионализация на изборната администрация** чрез задължителното избиране в състава на избирателните комисии на поне едно лице с опит в провеждането на избори.

Във връзка с горното, в редица други разпоредби на ИК са направени съответните изменения, отразяващи горните промени.

Въведен е и **по-висок праг на жители на дадено населено място, за да се проведе пряк избор на кмет**, както и изискване, жителите да са постоянен и настоящ адрес в населеното място, за да не се стига до абсурди, едва няколко души реално да гласуват за кмет.

С оглед усложненото провеждане на дистанционно електронно гласуване на избори за общински съветници и кметове поради уседналостта е предвидено, ДЕГ на частични избори за кмет да се провежда експериментално, до следващите редовни местни избори.

София, 10. 11. 2015 г.